

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-82-134>

УДК 351.86:330.34

ТРАНСФОРМАЦІЯ РОЛІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ У СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

TRANSFORMATION OF THE ROLE OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE IN THE SYSTEM OF STATE REGULATION OF NATIONAL AND ECONOMIC SECURITY

Медвідь Михайло Михайлович

доктор економічних наук, професор,
заступник начальника Київського інституту
Національної гвардії України з навчально-методичної роботи,
Київський інститут Національної гвардії України
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4506-8020>

Медвідь Юлія Іванівна

кандидат педагогічних наук, старший дослідник,
провідний науковий співробітник
відділу організації наукової діяльності та інновацій,
Київський інститут Національної гвардії України
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9520-787X>

Сокол Леся Михайлівна

кандидат економічних наук,
заступниця голови з управління земельними ресурсами,
СФГ «Сокол»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0189-6334>

Medvid Mykhailo, Medvid Yuliia

Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine

Sokol Lesia

Private Farming Enterprise «Sokil» (SFH «Sokil»)

У статті досліджено трансформацію ролі Національної гвардії України (НГУ) у системі державного регулювання національної та економічної безпеки. Проаналізовано сучасне безпекове середовище України з воєнними, гібридними, економічними та інфраструктурними загрозами. Обґрунтовано необхідність інтеграції сектора безпеки і оборони в економічні механізми. Визначено ключові закономірності трансформації функцій НГУ: розширення функціонального значення, непрямий системний економічний вплив, залежність ефективності від рівня загроз і міжвідомчої координації. Вперше запропоновано формалізовану модель економіко-безпекового впливу НГУ. Підкреслено роль НГУ у стійкості критичної інфраструктури, відновленні економічної активності та підтримці безперервності виробничих і логістичних процесів. Результати свідчать, що трансформація НГУ сприяє інтеграції безпекових і економічних функцій, зміцненню економічної стійкості та підвищенню ефективності управління безпекою.

Ключові слова: Національна гвардія України; трансформація ролі; економічна безпека; національна безпека; критична інфраструктура; міжвідомча координація; економічна стійкість; загрози; опосередкований економічний ефект.

The article examines the transformation of the role of the National Guard of Ukraine (NGU) within the system of state regulation of national and economic security. It analyzes Ukraine's contemporary security environment, characterized by the interaction of military, hybrid, economic, and infrastructural threats, emphasizing the necessity of integrating security institutions into mechanisms of economic governance. The study identifies key patterns

in the functional transformation of the NGU, including the expansion of operational and strategic functions, the emergence of indirect but systemic economic impacts, the dependence of effectiveness on threat intensity, and the critical importance of inter-agency coordination. A generalized model of the NGU's economic-security influence is proposed, which incorporates weighted coefficients of factors determining the intensity and scope of its effect on the economic resilience of the state. The article highlights the NGU's crucial role in ensuring the stability and security of critical infrastructure, supporting continuity of production and logistics processes, facilitating the restoration of economic activity in de-occupied territories, and contributing to the stabilization of regions under heightened security risks. Results demonstrate that the transformation of the NGU fosters closer integration of security and economic functions, enhances economic resilience, and improves the efficiency of state security governance. Moreover, the study formalizes the interrelationships between threat levels, institutional integration, functional significance, and economic impact, providing a foundation for quantitative assessment and empirical research. The proposed framework allows policymakers and scholars to evaluate the NGU's influence on economic stability, optimize inter-agency coordination, and identify new areas of operational and strategic activity in response to emerging threats. Consequently, the NGU is positioned not only as a law enforcement and military institution but also as a systemic actor contributing indirectly to national economic security, resilience, and sustainable development, ensuring the continuity of state functions under complex and dynamic threat conditions.

Keywords: National Guard of Ukraine; role transformation; economic security; national security; critical infrastructure; inter-agency coordination; economic resilience; threats; indirect economic effect.

Постановка проблеми. В умовах збройної агресії проти України та зростання гібридних загроз економічна безпека набула статусу складової національної безпеки, що прямо кореспондує з положеннями Закону України «Про національну безпеку України» [1], де захист національних інтересів охоплює політичну, воєнну, державну, інформаційну та економічну сфери. Порушення функціонування критичної інфраструктури, логістичних систем і базових галузей економіки створює ризики не лише для господарської діяльності, а й для суверенітету та стійкості держави. У цій площині особливого значення набуває діяльність суб'єктів сектору безпеки і оборони.

Відповідно до Закону України «Про Національну гвардію України» [2], Національна гвардія України (НГУ) є військовим формуванням з правоохоронними функціями, яке виконує завдання із захисту життя, прав і свобод громадян, охорони громадського порядку та у взаємодії з іншими органами – забезпечення державної безпеки і захисту об'єктів, що мають важливе значення для держави. Разом з тим сучасна практика свідчить, що виконання цих завдань має безпосередній вплив на безперервність функціонування економіки, збереження виробничого потенціалу та стійкість господарських зв'язків.

Проблемність полягає у невідповідності між нормативно закріпленим сприйняттям НГУ переважно як суб'єкта публічної та державної безпеки і фактичною роллю цього формування у створенні безпекових умов для економічної діяльності. У науковому дискурсі питання впливу НГУ на економічну стійкість держави здебільшого розглядається опосередковано, без системного аналізу її місця у

механізмах забезпечення економічної безпеки. Це зумовлює необхідність наукового осмислення функціональної ролі НГУ саме як елементу сектору безпеки і оборони, діяльність якого опосередковано формує умови для реалізації економічних інтересів держави та підтримання економічної стійкості в умовах воєнних і гібридних викликів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема економічної безпеки як складової національної безпеки привертає значну увагу сучасних науковців. Теоретичні підходи до формування економічної безпеки в умовах надзвичайних ситуацій висвітлено в роботі С. Таранчука, де акцентується увага на адаптації механізмів забезпечення економічної безпеки до екстремальних викликів та ризиків, що виникають у складних соціально-політичних умовах [3]. Питання стратегічних пріоритетів економічної безпеки в умовах глобальної турбулентності розглядає І. Шевченко [4], підкреслюючи необхідність комплексності підходів до оцінювання та управління економічними ризиками.

Державне забезпечення економічної безпеки України в умовах воєнного стану досліджує О. Москвічова, зосереджуючи увагу на ролі інституційного реагування та механізмах державного регулювання [5]. Трансформація механізмів державного регулювання у відповідь на гібридні загрози проаналізована Д. Папіриним з акцентом на порівняльний аналіз українських практик та європейського досвіду [6].

Роль критичної інфраструктури як ключового елементу економічної безпеки країни досліджено Д. Затонацьким, що важливо для розуміння потенційного впливу безпекових

заходів НГУ на стійкість економічних систем [7]. Соціально-економічні аспекти, включно з трансформацією ринку праці та фінансовою стійкістю домогосподарств в умовах воєнних дій, висвітлені у працях М. Житара [8] та Ю. Шушкової і Є. Парфенюка [9], що розширює розуміння економічної безпеки як багатовимірного явища.

Сучасні підходи до модернізації систем управління економічною безпекою та врахування соціальних загроз проаналізовано Н. Прямухіною [10], а проблеми оцінювання та прогнозування воєнно-економічної безпеки – І. Гаврилюком [11]. Дослідження В. Гури і К. Нечипоренка [12] привертає увагу до ролі соціального підприємництва, що інформує про широкий спектр взаємозв'язків між економічними процесами та безпековим середовищем.

Незважаючи на значну кількість наукових праць, що висвітлюють окремі аспекти економічної безпеки й діяльності НГУ, питання системної трансформації ролі НГУ як суб'єкта державного регулювання, здатного впливати на економічну стійкість та забезпечення національного суверенітету, залишається недостатньо розкритим. Більшість існуючих досліджень фокусується або на загальних підходах до економічної безпеки, або на правовому статусі НГУ в операційних завданнях, без комплексного аналізу їх взаємодії. Це зумовлює потребу в подальшому науковому осмисленні сутності, меж і механізмів функціональних змін НГУ у сфері забезпечення економічної безпеки.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри наявність значного наукового доробку у сфері економічної та національної безпеки, у сучасних дослідженнях переважає макроекономічний підхід до аналізу безпеки, тоді як інституційна роль сил сектору безпеки і оборони в економічних процесах залишається розкритою фрагментарно.

У науковому полі залишаються недостатньо розробленими такі аспекти:

- відсутність системної оцінки економічного ефекту діяльності НГУ як складової сектору безпеки і оборони (збереження активів, мінімізація інфраструктурних втрат, підтримання безперервності господарських процесів);

- брак методичних підходів до вимірювання внеску сектору безпеки і оборони у економічну стійкість регіонів, особливо у прифронтових і деокупованих зонах;

- недостатня розробленість інституційних механізмів взаємодії між НГУ, органами державної влади економічного профілю та суб'єктами господарювання у сфері захисту критичної інфраструктури;

- відсутність концептуального осмислення ролі НГУ у формуванні безпечного середовища для економічної діяльності, що є передумовою інвестиційної стабільності та відновлення територій.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та концептуалізація трансформації ролі НГУ у системі державного регулювання національної та економічної безпеки як складової сектору безпеки і оборони, що полягає у визначенні її інституційного внеску у формування безпечних умов функціонування економіки, захист критичної інфраструктури та підтримання економічної стійкості держави в умовах воєнних і гібридних загроз а також розроблення концептуальної моделі оцінювання економіко-безпекового впливу НГУ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасне безпекове середовище України характеризується поєднанням воєнних, гібридних, економічних та інфраструктурних загроз, що зумовлює переосмислення підходів до забезпечення національної й економічної безпеки. Економічна безпека є складовою національної безпеки. Стійкість економіки прямо впливає на здатність держави реалізовувати свої національні інтереси. За таких умов питання захисту економічного потенціалу набуває не лише фінансово-економічного, а й безпекового виміру.

Відповідно до законів України «Про національну безпеку України» та «Про Національну гвардію України» НГУ є військовим формуванням з правоохоронними функціями, яке входить до сектору безпеки і оборони та виконує завдання із забезпечення державної безпеки, охорони громадського порядку, захисту життя і прав громадян, а також охорони об'єктів, що мають важливе значення для держави [1; 2]. Хоча ці завдання мають безпековий характер, їх реалізація опосередковано формує умови для стабільного функціонування економіки, особливо в умовах воєнного стану.

Трансформація ролі НГУ у сучасних умовах проявляється у зміщенні акцентів від переважно об'єктної охорони до участі у формуванні комплексного безпекового середовища. Йдеться насамперед про охорону об'єктів критичної інфраструктури, стабільність роботи яких визначає безперервність

виробничих процесів, енергозабезпечення, транспортної логістики та функціонування ринків. Порушення діяльності таких об'єктів призводить до мультиплікативних економічних втрат, тому їх захист є не лише безпековим, а й економічним завданням.

У цьому контексті діяльність НГУ може розглядатися як чинник зниження економічних ризиків. Забезпечення фізичної безпеки об'єктів енергетики, транспорту, зв'язку та промисловості сприяє зменшенню імовірності зупинки виробництва, порушення ланцюгів постачання та втрати інвестицій. Водночас присутність підрозділів НГУ у регіонах підвищеного ризику формує передумови для відновлення економічної активності, оскільки безпека є базовою умовою повернення бізнесу та трудових ресурсів.

Важливим напрямом є також участь НГУ у стабілізаційних заходах на деокупованих територіях. Відновлення публічної безпеки та правопорядку створює інституційні передумови для легальної економічної діяльності, відновлення податкової бази та функціонування місцевих ринків.

Крім того, сучасні умови зумовлюють посилення міжвідомчої взаємодії між суб'єктами сектору безпеки і оборони та органами економічного блоку. Координація дій у сфері захисту критичної інфраструктури, планування реагування на кризові ситуації та обмін інформацією щодо ризиків дозволяють зменшити потенційні економічні втрати. У цій системі НГУ виступає одним із практичних виконавців безпекових заходів, результати яких мають економічний вимір.

Таким чином, трансформація ролі НГУ полягає не у зміні її правового статусу, а у розширенні функціонального значення її діяльності в системі національної безпеки (табл. 1). Реалізація визначених законом завдань у сучасних умовах об'єктивно сприяє підтриманню економічної стійкості держави. Це дає підстави розглядати НГУ як інституційний елемент безпекового середовища, що опосередковано впливає на економічну безпеку через забезпечення стабільності, передбачуваності та захищеності економічних процесів.

Ключовими закономірностями трансформації ролі НГУ є:

1) чим вищий рівень безпекових загроз, тим тісніше інтегрується сектор безпеки і оборони у механізми економічного регулювання;

2) зі зростанням складності безпекового середовища розширюється функціональне

значення НГУ без зміни її базового правового статусу;

3) вплив НГУ на економіку має переважно непрямий, але системний характер;

4) чим вищий безпековий ризик регіону, тим вагоміший економічний ефект діяльності НГУ;

5) економічна стійкість держави прямо залежить від спроможності сектору безпеки і оборони захищати критичну інфраструктуру;

6) ефект діяльності НГУ зростає пропорційно рівню міжвідомчої координації.

Якщо позначити ключові величини так:

B – рівень безпекових загроз;

I – інтеграція сектору безпеки і оборони в економічні механізми;

C – складність безпекового середовища;

F – функціональне значення НГУ;

S – базовий правовий статус НГУ;

E_{econ} – економічний ефект діяльності НГУ;

E_{indir} – непрямий системний економічний ефект;

R – економічна стійкість держави;

P_{CI} – спроможність захисту критичної інфраструктури;

K – рівень міжвідомчої координації.

Тоді закономірності можна відобразити у вигляді формул.

1. Інтеграція інституцій в економічні механізми:

$$I = f_1(B), \frac{dI}{dB} > 0 \quad (1)$$

Чим вищий рівень безпекових загроз B , тим тісніше інтегрується сектор безпеки і оборони I у економічне регулювання.

2. Функціональне значення НГУ:

$$F = f_2(C), S = \text{const}, \frac{dF}{dC} > 0 \quad (2)$$

Зі зростанням складності середовища C функціональне значення НГУ F зростає, базовий правовий статус S не змінюється.

3. Непрямий системний економічний вплив:

$$E_{econ} \rightarrow E_{indir} \quad (3)$$

Вплив НГУ на економіку переважно непрямий, але системний.

4. Економічний ефект залежно від ризику регіону:

$$E_{econ} = f_4(B_{reg}), \frac{dE_{econ}}{dB_{reg}} > 0 \quad (4)$$

Чим вищий безпековий ризик регіону B_{reg} , тим більший економічний ефект E_{econ} діяльності НГУ.

5. Економічна стійкість держави:

Таблиця 1

Розширення функціонального значення діяльності НГУ в системі національної та економічної безпеки

Період	Домінуючі функції НГУ	Безпековий контекст	Прояв економічного значення	Характер трансформації ролі
2014–2016	Охорона громадського порядку, участь у відсічі збройної агресії, охорона важливих держоб'єктів	Початок збройної агресії, внутрішня дестабілізація	Захист базових об'єктів інфраструктури, запобігання руйнуванню виробничих потужностей	Перехід від класичних правоохоронних функцій до участі у національній безпеці
2017–2019	Охорона критичної інфраструктури, антитерористичні заходи	Гібридні загрози, диверсійна активність	Зниження ризиків інфраструктурних втрат, підтримка стабільності логістики	Інституційне закріплення ролі у секторі безпеки і оборони
2020–2021	Посилення міжвідомчої взаємодії, безпека стратегічних об'єктів	Пандемічні та безпекові кризи	Забезпечення безперервності функціонування систем життєзабезпечення	Розширення координаційної ролі у кризовому управлінні
2022–2023	Захист критичної інфраструктури, стабілізаційні заходи	Повномасштабна агресія	Запобігання масштабним економічним втратам, підтримка енергетичної та транспортної стабільності	Перехід до системного безпекового забезпечення економічної стійкості
2024–дотепер	Стабілізація деокупованих територій, охорона стратегічних об'єктів	Відновлення та адаптація економіки до воєнних умов	Створення безпечних умов для відновлення бізнесу та інвестицій	Формування ролі як чинника економічної стійкості

Джерело: сформовано авторами

$$R = f_5(P_{CI}), \frac{dR}{dP_{CI}} > 0 \quad (5)$$

Стійкість економіки R прямо залежить, зокрема, від спроможності НГУ захищати критичну інфраструктуру P_{CI} .

6. Ефект діяльності залежно від координації:

$$E_{econ} = f_6(K), \frac{dE_{econ}}{dK} > 0 \quad (6)$$

Ефект діяльності НГУ зростає пропорційно рівню міжвідомчої координації K .

Позначимо економічний ефект НГУ як E_{NGU} , який залежить від рівня загроз B , складності середовища C , ризику регіону B_{reg} , спроможності захисту критичної інфраструктури P_{CI} , міжвідомчої координації K , системної інтеграції інституцій I (яка сама залежить від B),

та базового правового статусу S . Тоді узагальнена модель економіко-безпекового впливу НГУ може виглядати так:

$$E_{NGU} = f(I(B), F(C, S), B_{reg}, P_{CI}, K) \quad (7)$$

Розгорнемо з урахуванням зростання і непрямого системного характеру:

$$E_{NGU} = \alpha \cdot I(B) + \beta \cdot F(C) + \gamma \cdot B_{reg} + \delta \cdot P_{CI} + \epsilon \cdot K \quad (8)$$

де:

$I(B) = f_1(B), \frac{dI}{dB} > 0$ – інтеграція сектору безпеки і оборони у економіку;

$F(C) = f_2(C), \frac{dF}{dC} > 0$ – функціональне значення НГУ;

$\gamma \cdot B_{reg}$ – прямий економічний ефект через ризик регіону;

$\delta \cdot P_{CI}$ – вплив на економічну стійкість через захист критичної інфраструктури;

$\epsilon \cdot K$ – ефект зростання через міжвідомчу координацію;

$\alpha, \beta, \gamma, \delta, \epsilon$ – вагові коефіцієнти, що визначають інтенсивність кожного фактора (оцінювання вагових коефіцієнтів може здійснюватися на основі експертного методу).

Запропонована модель має концептуальний характер і потребує подальшої емпіричної верифікації на регіональних та галузевих даних.

Таким чином, аналіз трансформації ролі НГУ демонструє, що її діяльність набуває системного характеру та опосередковано впливає на економічну стійкість держави. Виконання законодавчо визначених завдань у сфері охорони громадського порядку, захисту критичної інфраструктури та стабілізаційних заходів формує базові умови для безперервного функціонування економіки, мінімізації втрат у кризових ситуаціях та відновлення економічної активності в регіонах підвищеного ризику.

У науковому вимірі запропонована формалізація та модель економіко-безпекового впливу НГУ дозволяє кількісно оцінити взаємозв'язок між безпековими заходами та економічним ефектом. Це відкриває перспективи для подальшого дослідження, зокрема в частині оцінки ваги кожного чинника ($\alpha, \beta, \gamma, \delta, \epsilon$) у формуванні економічної стійкості та оптимізації міжвідомчої координації.

Отже, трансформація ролі НГУ в сучасних умовах не лише розширює її функціональні повноваження, а й перетворює її на ключовий елемент інтегрованого механізму забезпечення національної та економічної безпеки, здатного забезпечувати стійкість і передбачуваність економічних процесів в умовах зростаючих загроз.

Висновки. Трансформація ролі НГУ у системі державного регулювання національної та економічної безпеки демонструє поступовий перехід від традиційних правоохоронних функцій до інтегрованої участі у формуванні комплексного безпекового середовища з опосередкованим економічним ефектом. Виконання завдань щодо захисту критичної інфраструктури, стабілізації громадського порядку та відновлення безпеки на деокупованих територіях забезпечує передумови для безперервного функціонування економіки, зниження ризиків втрат та підтримки економічної стійкості держави. Подальші наукові та практичні дослідження мають бути спрямовані на уточнення кількісної оцінки економічного впливу діяльності НГУ, оптимізацію міжвідомчої координації та визначення нових напрямів її функціонування в умовах зростаючих безпекових загроз, що дозволить зміцнити економічну стійкість держави та підвищити ефективність механізмів державного управління безпекою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про національну безпеку України : Закон України від 21 червня 2018 р. № 2469-VIII. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2018, № 48, ст. 2202. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 05.02.2026).
2. Про Національну гвардію України : Закон України від 18 березня 2015 р. № 2804-VIII. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2015, № 27, ст. 1075. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2804-19#Text> (дата звернення: 05.02.2026).
3. Таранчук С. О. Теоретичні підходи до формування економічної безпеки держави в умовах надзвичайних ситуацій. *Суспільство та національні інтереси*. 2025. № 8. С. 815–830. DOI: 10.52058/3041-1572-2025-8(16)-815-830
4. Шевченко І. О. Економічна безпека держави в умовах глобальної турбулентності: виклики та стратегічні пріоритети. *Часопис економічних реформ*. 2025. № 2. С. 68–75. DOI: 10.32620/cher.2025.2.08
5. Москвічова О. С. Державне забезпечення економічної безпеки України в умовах воєнного стану. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2025. Вип. 21(1). С. 424–435. DOI: 10.15330/apred.1.21.424-435
6. Папирін Д. О. Трансформація механізмів державного регулювання економічної безпеки в умовах сучасних гібридних загроз: європейський досвід та українські реалії. *Теорія та практика державного управління*. 2024. Вип. 2. С. 342–363. DOI: 10.26565/1727-6667-2024-2-17
7. Затонацький Д. А. Критична інфраструктура в структурі економічної безпеки держави. *Фінанси України*. 2025. № 6. С. 83–100.
8. Житар М. Трансформація ринку праці в умовах забезпечення економічної безпеки держави: виклики, ризики та стратегічні напрями стабілізації. *European scientific journal of economic and financial innovation*. 2025. № 1. С. 48–58. DOI: 10.32750/2025-0105
9. Шушкова Ю. В., Парфенюк Є. І. Фінансова стійкість домогосподарств як складова економічної безпеки держави у період воєнних дій. *Наука і техніка сьогодні*. 2025. № 11. С. 675–683. DOI: 10.52058/2786-6025-2025-11(52)-675-683

10. Прямухіна Н. Модернізація системи управління економічною безпекою держави: критичні соціальні загрози. *Modeling the development of the economic systems*. 2023. № 2. С. 208–214. DOI: 10.31891/mdes/2023-8-28
11. Гаврилюк І. Аналіз наявних підходів до оцінювання та прогнозування рівня воєнно-економічної безпеки держави: закордонний та вітчизняний досвід. *Military science*. 2025. Vol. 3, no. 2. С. 186–200. DOI: 10.62524/msj.2025.3.14
12. Гура В., Нечипоренко К. Роль соціального підприємництва в забезпеченні економічної безпеки держави. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління*. 2025. Вип. 1. С. 37–46. DOI: 10.17721/2616-9193.2025/21-6/11

REFERENCES:

1. Закон України "Pro natsionalnu bezpeku Ukrainy" (2018). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, no. 48, st. 2202. [On National Security of Ukraine: Law of Ukraine of June 21, 2018 No. 2469-VIII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (accessed: 05 February 2026) [in Ukrainian]
2. Закон України "Pro Natsionalnu hvardiiu Ukrainy" (2015). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, no. 27, st. 1075. [On the National Guard of Ukraine: Law of Ukraine of March 18, 2015 No. 2804-VIII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2804-19#Text> (accessed: 05 February 2026) [in Ukrainian]
3. Taranchuk S.O. (2025). Teoretychni pidkhody do formuvannia ekonomichnoi bezpeky derzhavy v umovakh nadzvychainykh sytuatsii [Theoretical approaches to the formation of state economic security under emergency conditions]. *Suspilstvo ta natsionalni interesy*, No 8, 815–830. DOI: 10.52058/3041-1572-2025-8(16)-815-830 [in Ukrainian]
4. Shevchenko I.O. (2025). Ekonomichna bezpeka derzhavy v umovakh hlobalnoi turbulentsnosti: vyklyky ta stratehichni priorytety [State economic security under global turbulence: challenges and strategic priorities]. *Chasopys ekonomichnykh reform*, No 2, 68–75. DOI: 10.32620/cher.2025.2.08 [in Ukrainian]
5. Moskvichova O.S. (2025). Derzhavne zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky Ukrainy v umovakh voiennoho stanu [State provision of economic security of Ukraine under martial law]. *Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu*, Vol. 21(1), 424–435. DOI: 10.15330/apred.1.21.424-435 [in Ukrainian]
6. Papyrin D.O. (2024). Transformatsiia mekhanizmiv derzhavnogo rehuliuвання ekonomichnoi bezpeky v umovakh suchasnykh hibrydnykh zahroz: yevropeyskyi dosvid ta ukraïnski realii [Transformation of state regulation mechanisms of economic security under modern hybrid threats: European experience and Ukrainian realities]. *Teoriia ta praktyka derzhavnogo upravlinnia*, Vol. 2, 342–363. DOI: 10.26565/1727-6667-2024-2-17 [in Ukrainian]
7. Zatonatskyi D.A. (2025). Krytychna infrastruktura v strukturi ekonomichnoi bezpeky derzhavy [Critical infrastructure in the structure of state economic security]. *Finansy Ukrainy*, No 6, 83–100. [in Ukrainian]
8. Zhytar M. (2025). Transformatsiia rynku pratsi v umovakh zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky derzhavy: vyklyky, ryzyky ta stratehichni napriamy stabilizatsii [Transformation of the labor market in the context of ensuring state economic security: challenges, risks and strategic stabilization directions]. *European Scientific Journal of Economic and Financial Innovation*, No 1, 48–58. DOI: 10.32750/2025-0105 [in Ukrainian]
9. Shushkova Yu.V., Parfeniuk Ye.I. (2025). Finansova stiikist domohospodarstv yak skladova ekonomichnoi bezpeky derzhavy u period voiennykh dii [Financial resilience of households as a component of state economic security during wartime]. *Nauka i tekhnika sohodni*, No 11, 675–683. DOI: 10.52058/2786-6025-2025-11(52)-675-683 [in Ukrainian]
10. Priamukhina N. (2023). Modernizatsiia systemy upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu derzhavy: krytychni sotsialni zahrozy [Modernization of the state economic security management system: critical social threats]. *Modeling the Development of the Economic Systems*, No 2, 208–214. DOI: 10.31891/mdes/2023-8-28 [in Ukrainian]
11. Havryliuk I. (2025). Analiz naiavnykh pidkhodiv do otsiniuvannia ta prohnozuvannia rivnia voienno-ekonomichnoi bezpeky derzhavy: zakordonnyi ta vitchyznianyi dosvid [Analysis of existing approaches to assessment and forecasting of the level of military-economic security of the state: foreign and domestic experience]. *Military Science*, Vol. 3, No 2, 186–200. DOI: 10.62524/msj.2025.3.14 [in Ukrainian]
12. Hura V., Nечyporenko K. (2025). Rol sotsialnoho pidpriemnytstva v zabezpechenni ekonomichnoi bezpeky derzhavy [The role of social entrepreneurship in ensuring state economic security]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Derzhavne upravlinnia*, Vol. 1, 37–46. DOI: 10.17721/2616-9193.2025/21-6/11 [in Ukrainian]

Дата надходження статті: 10.12.2025

Дата прийняття статті: 19.12.2025

Дата публікації статті: 29.12.2025